

Орієнтовні вимоги до оцінювання результатів навчання учнів 4 класу Нової української школи

Загальні критерії оцінювання учнів 4 класу з навчальних предметів (інтегрованих курсів) мовно-літературної освітньої галузі

**МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ
УКРАЇНСЬКА МОВА**

Змістова лінія «Взаємодіємо усно»

*сприймає уважно усну інформацію;
ставить уточнювальні запитання відповідно до мети слухання;
виконує усні інструкції й настанови вчителя щодо навчальних завдань;*

*передає зміст почутого творчо (змінює оповідача в тексті-розповіді, послідовність наведених ознак в описі, послідовність аргументів у міркуванні, доповнює опис іншими ознаками, а міркування іншими аргументами);
вибирає з почутого інформацію для створення власного висловлення з конкретною метою (усне оголошення, усний відгук, усний стислий переказ);
узагальнює і систематизує почуту інформацію;
прогнозує, як отриману інформацію можна використати з користю;
зіставляє тему й головну думку усного повідомлення з власними спостереженнями, поведінкою, досвідом;*

*висловлює власне ставлення до усного повідомлення;
обґрунтовує своє ставлення до почутого, спираючись на набуті знання, власний досвід;
визначає позицію мовця, погоджується з нею чи заперечує;*

*ініціює спілкування на тему, яка зацікавила; бере участь у дискусії, наводить докази; висловлює доброзичливо своє ставлення до думок інших співрозмовників (поділяє їх повністю, частково чи аргументовано відхиляє);
висловлює й аргументує свою позицію;
обирає вербальні й невербальні засоби спілкування для досягнення мети;
дотримується мовленнєвого етикету, норм літературної вимови;*

*будує самостійно усне зв'язне висловлення (розповідь, опис, міркування, есе) за спостереженнями в навколишньому світі, ілюстрацією, поданим зачином або кінцівкою, за опорними словами, за поданим або колективно чи самостійно складеним планом;
використовує виражальні засоби мови; виражає своє ставлення до висловлюваного;
дає загальну оцінку почутому діалогу або розповіді, опису, есе чи*

міркуванню;
пропонує, як можна вдосконалити або доповнити зв'язне висловлення

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово»

самостійно контролює виконання загальних правил письма;
нарощує швидкість письма, безвідривно поєднуючи елементи букв та букви між собою, зберігаючи розбірливість;
спрощує окремі форми букв, їх поєднання, зберігаючи розбірливість читання написаного;
пише в темпі, який дає змогу записати власну думку та інформацію з різних джерел;
пише розбірливо;
робить охайні виправлення;
дотримується абзаців, полів зошита;
записує слова в колонку;
заповнює таблицю;
складає тексти для письмового спілкування (оголошення, запрошення, афіша тощо);
створює і записує загадки, невеликі казки тощо з орієнтацією на читача;
обирає для власного повідомлення відповідне оформлення (шрифт, розмір, колір букв тощо);
складає самостійне письмове висловлення (розповідь, опис, міркування) на добре знайомі й цікаві теми;
пише переказ (докладний, вибірковий) тексту розповідного змісту з елементами опису або міркування;
використовує у власних висловленнях виражальні засоби мови;
висловлює своє ставлення до того, про що пише;
записує власні висловлення грамотно (у межах вивченого) і зрозуміло;
бере участь в обговоренні письмових робіт у парах, групах;
відзначає позитивні сторони, *висловлює* поради щодо можливого удосконалення тексту, спираючись на пам'ятку;
удосконалює письмовий текст

Змістова лінія «Досліджуємо медіа»

сприймає критично доступні медіатексти;
визначає мету й цільову аудиторію окремих медіапродуктів;
декодує (тлумачить) повідомлення у простих медіатекстах, виявляє очевидні ідеї;
висловлює власні погляди на події, явища, предмети, цінності, представлені в медіатексті;
пояснює, чи змінилися під впливом медіатексту власні уявлення або думки про предмет повідомлення, як саме;

*створює прості медіапродукти, враховує мету й аудиторію;
обговорює (в парі чи групі) враження від створеного медіапродукту*

Змістова лінія «Досліджуємо мовні явища»

*дотримується правил вимовляння слів з
ненаголошеними голосними [є], [и], дзвінками приголосними звуками в
кінці слова і складу перед глухим, подовженими приголосними звуками;
правильно наголошує загальноживані слова;*

*розташовує 10-12 слів за алфавітом, орієнтуючись на першу, другу і третю
літери в слові;*

*знаходить потрібне слово в навчальному словнику (тлумачному,
орфографічному, синонімів, антонімів, фразеологічному тощо),
користуючись алфавітом;*

утворює словосполучення з прямим і переносним значеннями;

*добирає до поданого слова 2-3 найуживаніші синоніми, антонім,
користуючись відповідними навчальними словниками;*

*розкриває значення найуживаніших багатозначних слів, вводить їх у
словосполучення, речення;*

пояснює значення найуживаніших фразеологізмів;

добирає до фразеологізмів близькі за значенням слова;

*знаходить синоніми, антоніми, багатозначні слова, фразеологізми в тексті і
пояснює їх роль;*

розпізнає застарілі й нові слова в текстах; досліджує походження слів;

*використовує у власному мовленні слова в прямому і переносному
значеннях, синоніми, антоніми, багатозначні слова, фразеологізми для
досягнення мети спілкування;*

*правильно записує слова із сумнівними приголосними, що піддаються
асиміляції (просьба, боротьба, нігті, кігті);*

*розрізняє і правильно записує слова зі співзвучними префіксами і
прийменниками;*

правильно пише слова з апострофом після префіксів;

розрізняє і правильно записує слова з префіксами пре- і при-;

*утворює нові слова за допомогою префіксів, з найуживанішими суфіксами
зменшення, здрібнілості, пестливості тощо;*

розпізнає іменники з абстрактним значенням;

визначає рід і число іменників;

відтворює назви відмінків і відмінкові питання;

змінює іменники за числами і відмінками;

визначає початкову форму іменника (називний відмінок однини);

визначає відмінок іменника в реченні;

змінює у процесі словозміни іменників приголосні [г], [к], [х] перед

закінченням *-і* на [з'], [ц'], [с'], голосний [і] на [о], [е];
правильно вживає в орудному відмінку однини в іменниках чоловічого роду закінчення *-ом, -ем (-єм)*, в іменниках жіночого роду закінчення *-ою, -єю (-єю)*;

перевіряє за словником закінчення іменників чоловічого роду в родовому й орудному відмінках;

використовує в мовленні паралельні форми іменників чоловічого роду – назв істот у давальному й місцевому відмінках однини;

правильно записує іменники жіночого роду з основою на приголосний в орудному відмінку однини;

правильно вживає літературні форми іменників у місцевому відмінку множини з прийменником *по*;

змінює прикметники за родами і числами;

змінює прикметники разом зі зв'язаними з ними іменниками за відмінковими питаннями;

правильно записує прикметники з м'яким кінцевим приголосним основи у різних відмінкових формах;

визначає граматичну форму прикметника (рід, число, відмінок) за іменником, з яким він зв'язаний;

утворює форми ступенів порівняння прикметників;

правильно вимовляє і записує прикметники на *-ський, -цький, -зький*;

використовує у власних зв'язних висловленнях прикметники в прямому і переносному значеннях, синоніми, антоніми;

розпізнає в мовленні числівники, які відповідають на питання *скільки? котрий?*;

ставить питання до кількісних і порядкових (без уживання термінів) числівників;

правильно вимовляє і пише форми родового відмінка числівників 50, 60, 70, 80, 90, 100;

уживає правильні форми числівників на позначення часу протягом доби;

розпізнає серед слів особові займенники, *ставить* до них питання;

пояснює роль займенників у мовленні;

відмінює особові займенники за зразком;

правильно вживає займенники з прийменниками;

використовує займенники у власному мовленні для зв'язку речень у тексті та з метою уникнення повторів тих самих слів;

розпізнає неозначену форму дієслів, *доречно використовує* її в мовленні;

вживає дієслова у відповідних часових формах;

правильно записує особові закінчення дієслів у теперішньому і майбутньому часі, користуючись алгоритмом з опорою на третю особу множини;

ставить дієслова минулого часу у відповідну родову форму за питаннями *що робив?* (-ла, -ло), *що зробив?* (-ла, -ло);
правильно вимовляє і записує дієслова на -ся;
добирає дієслова, що найбільше відповідають мовленнєвій ситуації;

розпізнає серед слів прислівники і *ставить* до них питання;
добирає до найуживаніших прислівників синоніми й антонім;
правильно пише найуживаніші прислівники;
доречно вживає прислівники у власних зв'язних висловленнях;

правильно інтонує і записує речення, різні за метою висловлювання та інтонацією;
знаходить головні і другорядні члени речення у найпростіших випадках;
встановлює зв'язки між словами в реченні за допомогою питань;
виявляє в реченні однорідні члени;
складає речення з однорідними членами, *правильно їх інтонує і записує*;
використовує різні за структурою і метою висловлювання речення для вираження власних думок і почуттів;

знаходить у тексті його структурні частини;
формулює тему і мету тексту;
добирає заголовок, який відповідає темі або головній думці тексту;
складає план тексту;
будує текст за поданим планом;
розрізняє різновиди текстів (розповідь, опис, міркування, есе) і *пояснює* їх призначення;
знаходить у тексті-міркуванні твердження, доказ і висновок;
будує розповіді, описи, міркування, есе; *розрізняє і будує* тексти художнього і науково-популярного стилів;
використовує засоби зв'язку речень у тексті